

B&W Adviesnota

Onderwerp	Uitvoeringsplan gladheid 2024-2025
Zaaknummer	
B&W datum	20 augustus 2024
Naam steller	Medewerker team Openbare Ruimte
Teammanager	Teammanager team Openbare Ruimte
Portefeuillehouder	██████████

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met ██████████ op 8 augustus 2024

Openbaarheid

Ja, per direct.

Bevoegd orgaan

B en W

Ter kennisname aanbieden aan Raad

Advies

1. Het uitvoeringsplan Gladheidsbestrijding 2024-2025 vast te stellen

Inleiding

Op 2 november 2021 heeft de gemeenteraad het beleidsplan gladheidsbestrijding 2021-2026 vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat jaarlijks een uitvoeringsplan moet worden opgesteld voorafgaand aan het winterseizoen. Het onderliggende uitvoeringsplan bevat ook de gegevens en evaluatie van het strooiseizoen 2023-2024. Dit uitvoeringsplan levert een bijdrage aan een goede en veilige bereikbaarheid zoals in het collegeprogramma is opgenomen.

Beoogd resultaat

Een vastgesteld uitvoeringsplan voor de gladheidsperiode 2024-2025 en daarmee veilige wegen en goede bereikbaarheid in Venray bij gladheid.

Argumenten

1.1 Zodat wordt voldaan aan de afspraken die gemaakt zijn met de gemeenteraad. In het beleidsplan gladheidsbestrijding dat door de gemeenteraad is vastgesteld hebben we afgesproken dat we jaarlijks een uitvoeringsplan maken. Door deze nota en bijlage vast te stellen voldoen we aan die afspraak. 1.2 Zodat op basis van het beleidsplan invulling gegeven kan worden aan de uitvoering van de jaarlijkse gladheidsbestrijding. Het uitvoeringsplan geeft richtlijnen en handvatten hoe te acteren bij gladheid. Hiermee kunnen wij en de aannemer(s) adequaat (re)ageren wanneer er gladheid dreigt en is.

Kanttekeningen of risico's

Het is mogelijk dat we te maken krijgen met zaken of omstandigheden die niet of niet specifiek zijn beschreven in het uitvoeringsplan maar wel invloed blijken te hebben op het verloop of de kosten van de gladheidsbestrijding. Hier zal in de uitvoering op praktische wijze mee worden omgegaan.

Communicatie

Elk najaar worden de inwoners van de gemeente Venray op de hoogte gebracht van de gladheidsbestrijding van het komend winterseizoen. Dit gebeurt onder andere via de website van de gemeente en sociale media.

Financiële gevolgen

Via het beleidsplan, zoals dat in 2021 is vastgesteld, zijn de budgetten vastgesteld waarmee we de gladheidsbestrijding uitvoeren.

Vervolgtraject besluitvorming

N.v.t.

Evaluatie

Het uitvoeringsplan wordt na het komend gladheidsseizoen geëvalueerd. De uitkomst wordt meegenomen in het Uitvoeringsplan gladheid 2024-2025.

Bijlagen

Uitvoeringsplan gladheid 2024-2025

Naslagwerk

Beleidsplan Gladheidsbestrijding zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 2 november 2021.

Uitvoeringsplan Gladheidsbestrijding Winter 2024-2025

Gemeente Venray

Stefan Rongen

Augustus 2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Strooimethode.....	4
1.2	Strooiroutes en prioritering	4
1.3	Strooihoeveelheden.....	7
1.4	Signaleringsmethode	8
1.5	Afwegingen bij extreme situaties en sneeuwval.....	9
2	Organisaties	9
2.1	Verantwoordelijken	9
2.2	Inzet personeel.....	10
2.3	Inzet materieel	10
3	Procedures	11
3.1	Inwerkstelling procedure.....	11
3.2	Calamiteiten	13
4	Risico-evaluatie.....	14
5	Communicatie.....	15
5.1	Interne communicatie.....	16
5.2	Externe communicatie	17
5.3	Informatie aan inwoners	18
5.4	Klachten en meldingen	18
6	Monitoring, registratie en evaluatie.....	19
6.1	Logboek.....	19
6.2	Samenvatting evaluatie 2023-2024	19
7	Wijzigingen ten opzichte van 2023-2024	20

1 Inleiding

Er worden hoge eisen gesteld aan de bestrijding van wintergladheid. Een veilige weg tijdens winterse omstandigheden draagt bij aan de bereikbaarheid en verkeersdoorstroming binnen de gemeente en beperkt de kans op ongelukken en schade door het uitglijden van personen en het slippen of wegglijden van voertuigen.

De gemeente heeft een zorgplicht voor het onderhoud van openbare wegen en een wettelijke inspanningsverplichting om wintergladheid effectief te bestrijden. Om aan deze zorgplicht te voldoen, wordt de gladheidsbestrijding uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld en vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan.

In het gladheidsbestrijdingsplan richt gemeente Venray zich op het bestrijden van gladheid als gevolg van sneeuw en ijs op oppervlakken zoals wegen en fietspaden. Gladheid, ontstaan zonder winterse oorzaak, valt buiten deze bestrijding.

Kader 1- Wat verstaan we onder gladheid?

Doelstelling & beoogd resultaat

Het gladheidsbestrijdingsplan geeft vooraf invulling aan wat de samenleving van de gemeente mag verwachten bij het bestrijden van wintergladheid en dient drie doelen:

- het voldoen aan de wettelijke taak een goed onderhouden wegennet te hebben en de aansprakelijkheid voor ongevallen door zaken op het wegdek te regelen;
- als politiek beleids- en beslisdocument over toekomstige gladheidsbestrijding en
- geeft samen met het Uitvoeringsplan praktische invulling aan de gladheidsbestrijding.

Het streven in beide plannen is om wintergladheid op een (kosten)effectieve manier te voorkomen met een geringe impact op het milieu.

Het Uitvoeringsplan - de praktijk

Het Uitvoeringsplan is een intern werkdocument dat jaarlijks geactualiseerd wordt op basis van de evaluatie van het voorgaande winterseizoen. Dit Uitvoeringsplan bevat onder andere werkprocedures, roosters en gedetailleerde omschrijvingen van de routes die gestrooid worden. Het vaststellen van het Uitvoeringsplan is een bevoegdheid van het college, maar wordt jaarlijks ook ter kennisgeving naar de gemeenteraad gestuurd.

Evaluatie - het belang van bijsturen

In de praktijk blijkt dat evaluatie vaak beperkt blijft tot het eenmalig evalueren van de afgelopen winters. Om te leren van ervaringen van de gladheidsbestrijders en de inbreng van inwoners van de gemeente via meldingen en klachten is een continue verbetering nodig.

Leeswijzer

Effectieve uitvoering van gladheidsbestrijding hangt af van duidelijke procedures en goede communicatie. In hoofdstuk 2 lichten we de werkwijze toe door in te gaan op de strooimethodiek, strooiroutes, -hoeveelheden, -materiaal en signaleringsmethode. Ook beschrijven we de

afwegingen die de piketdienst maakt in geval van extreme situaties. Omdat effectieve gladheidsbestrijding hand in hand gaat met een goede inzet van personeel en materieel, zijn de verantwoordelijkheden van het personeel uitgelicht in hoofdstuk 3. In dit hoofdstuk vindt u ook de details over het materieel dat wordt gebruikt. In hoofdstuk 4 vindt u de procedures die nodig zijn voor een verantwoorde en efficiënte uitvoering van gladheidsbestrijding. Risico's verbonden aan de gladheidsbestrijding en de manier waarop de gemeente deze beperkt, bespreken we in hoofdstuk 5.

Voor zowel betrokkenen binnen de eigen organisatie als weggebruikers is het van belang dat de gemeente de informatie over de gladheidsbestrijding tijdig en efficiënt verstrekt. Hoofdstuk 6 richt zich daarom op communicatie over gladheidsbestrijding.

Tot slot geven we details over monitoring, registratie en evaluatie in hoofdstuk 7 en beschrijven we de wijzigingen ten opzichte van het afgelopen winterseizoen (2023-2024).

Tekeningen van de routes zijn te vinden op de website van de gemeente. Deze worden altijd up-to-date gehouden en beschikken over een zoekfunctie.

Werkwijze

Gemeente Venray stelt zich ten doel om haar wegen in een goede en veilige staat te laten verkeren. Speerpunten die centraal staan binnen het beleid zijn het bieden van een hoog serviceniveau, duurzame- en milieuvriendelijke uitvoering én een goede samenwerking met betrokken partijen.

De werkwijze die we beschrijven in dit hoofdstuk is gebaseerd op de uitgangspunten van het gladheidsbestrijdingsbeleid. We belichten de methode, routes, hoeveelheden, signalering en extreme situaties.

1.1 Strooimethode

De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd met de preventieve natzoutmethode. Hiermee voorkomt de gemeente niet alleen dat gladheid ontstaat, tevens is minder strooizout nodig waardoor het milieu zo min mogelijk belast wordt. Ook heeft natzout de positieve eigenschap dat het niet verwaait, waardoor het zout gelijkmatig over de weg verdeeld kan worden om zijn werk te doen.

In geval van sneeuwval, strooit de gemeente ook curatief, dus wanneer gladheid al is ontstaan.

1.2 Strooiroutes en prioritering

De gemeente heeft een uitgebreide route en aparte fietsroute. Verder is er een speciale bruggen- en koude route voor een heel klein beetje kans op gladheid. Daarnaast strooit de strooidienst bij diverse hotspots in bijzondere gebieden. De gemeente houdt bij het beaantbaar houden van deze routes rekening met verschillende prioriteiten. Als de winteroverlast groot is, bestaat de kans dat de strooiwagens alleen aan de eerste prioriteit van doorgaande wegen toekomen.

Prioriteit		Wat?	Wanneer?
1a	Hoofdroute	Gebiedsontsluitingswegen, bus stroken en -banen, fietspaden naar scholen en industriegebied.	Indien noodzakelijk en bij hevige sneeuwval
1b	Centrum Venray	Bijzonder gebied: winkels, scholen, bus routes en politie en brandweer.	Indien noodzakelijk en bij hevige sneeuwval
2	Uitgebreide route	Erftoegangswegen (doorgaande woonstraten).	Indien noodzakelijk
3	Vrijliggende fietspaden	Losliggende fietspaden die standaard meegenomen worden in de strooiroute. Deze fietspaden strooit de gemeente met behulp van een trekker.	Indien noodzakelijk
4	Bruggenroute	Bruggen over water en verkeerswegen	Indien noodzakelijk: meestal met zeer weinig vorstrisico
5	Koude route	Route die wordt gestrooid bij minimale gladheid	Indien noodzakelijk: meestal met zeer weinig vorstrisico
6	Sneeuwroute	Deze wordt ingesteld als veel neerslag is gevallen. Dan wordt de prioriteit veranderd naar meest urgente wegen	Indien noodzakelijk: 1a en 1b daarna de rest

Tabel 1- Een korte omschrijving van de verschillende routes en de gegeven prioriteit

Een overzicht van de strooiroutes is te vinden op de website van de gemeente.

Overige wegen en locaties

De gemeente strooit niet op voetpaden. De strooiroutes zijn zo in elkaar gezet, dat een strooiroute kan eindigen over de gemeentegrens. In een aantal gevallen zal de route eindigen voor de gemeentegrens. Voor de weggebruiker is het herkenbaarder (veiliger) door te strooien tot bijvoorbeeld een kruispunt of een bebouwde kom, omdat niet elke gemeente op hetzelfde moment strooit.

De gemeente Horst aan de Maas strooit voor Venray:

- Horsterweg tot kruising Castenrayseweg
- Veulenseweg tot kruising met Lollebeekweg

- Ooijenseweg tot over de brug het Vonderke / afslag oud Roekenbos
- Wegvak Helling en Moleneind tot rotonde Brugstraat

De gemeente Venray strooit voor Horst aan de Maas:

- De IJsselsteijnseweg tot aan het spoor in Griendtsveen
- De brug in Broekhuizenvorst in de bruggen route
- Het fietspad langs de Helling, Moleneind tot kom-bord Meerlo

De gemeente Land van Cuijk strooit voor Venray:

- Maasheseweg tot de kruising Sint Jozeflaan

De Gemeente Venray strooit voor Land van Cuijk:

- Op den Berg tot aan de Monseigneur Geurtsstraat
- Merseloseweg in Overloon en een stuk Venrayseweg tot aan de gemeentegrens Venray

De provincie en de gemeente Venray strooien nergens voor elkaar.

Zoutkisten

Er zijn zoutkisten aanwezig op 19 locaties. De locaties zijn gekozen op basis van ervaring en bereikbaarheid. Ze bevinden zich aan het begin van een wijk, bij openbare gebouwen of bij seniorenwoningen.

De gemeente heeft zoutkisten geplaatst op de volgende locaties:

- Blitterswijck, Op het Plein
- Castenray, Mathiasstraat
- Heide, Groeneweg bij bejaardenhuis
- Leunen, Kapelweg
- Oirlo, Haalakker
- Oostrum, Watermolenstraat
- Merselo, Pastoor Vercoulenstraat
- Smakt, St. Jozeflaan
- Venray, Brukske bij kiosk
- Venray, gemeentehuis Achterzijde
- Venray, gemeentehuis Voorzijde
- Venray, politiebureau
- Venray, Raaylandcollege
- Venray, St Odastraat
- Venray, Veltumsekleffen bij groene flat nr. 164 tot 254
- Veulen, Veulenseweg bij de kerk
- Vredepeel, Jan van Stalbergweg
- Wanssum, St Leonardusweg
- Ysselsteyn, Lovickplein

De locaties staan ook op de digitale kaart van de gemeente.

1.3 Strooihoeveelheden

Bij strooiacties zijn de aanbevolen hoeveelheden wegezout als volgt (zie ook **Fout!**

Verwijzingsbron niet gevonden.>):

- Bij een preventieve actie, om het bevriezen van natte asfalt-, klinker- en cementbetonwegen, fietspaden en parkeerplaatsen te voorkomen: een hoeveelheid natzout van 7 of 10 gram per m² strooien.
- Bij een preventieve actie, voor sneeuwval of ijzel: een hoeveelheid natzout van 10 of 14 gram per m² strooien.
- Bij een curatieve actie, bij sneeuwval of ijzel: 14 gram per m² droogzout strooien.
- Bij aanhoudende sneeuwval of ijzel de hoeveelheid strooizout verhogen naar 20 gram per m², zo nodig in combinatie met het verwijderen (ploegen of borstelen) van sneeuw.

	Preventief (natzout)	Curatief (droogzout)
Verwachte gladheid t.g.v. van bevriezing van natte weggedeelten of mistcondensatie-aanslag.	7 of 10 gram/m ²	n.v.t.
Verwachte gladheid t.g.v. van bevriezing van natte weggedeelten of mistcondensatie-aanslag.	7 of 10 gram/m ²	n.v.t.
Verwachte gladheid in de vorm van ijzel en sneeuw	10 of 14 gram/m ²	
Sneeuwdek van 3 cm of meer. Inzet sneeuwplough		15 gram/m ²
Aanhoudende ijzel of sneeuwval		20 gram/m ²

Tabel 2- Strooizouthoeveelheden

N.B. Op kruispunten, brugdekken en in gevaarlijke bochten wordt de zoutdosering tot maximaal de dubbele hoeveelheid verhoogd. De strooibreedte wordt ingesteld tot maximaal de breedte van de verharding.

Door het gebruik van het ingebouwde routebegeleidingssysteem (Autologic en Intelliops volgsysteem), bespaart de gemeente aanzienlijk op de hoeveelheid strooizout die in het milieu terecht komt. Verdere besparingen zijn op dit moment niet mogelijk.

Door de wegstructuur van 'rode fietspaden' en rotondes is gladheid op dit wegdek moeilijker te bestrijden. De gemeente strooit met pekewater uit een sproeier, wat zorgt voor een beter resultaat.

Opslag strooizout

Zout wordt regionaal ingekocht. Om te voorkomen dat de gemeente een zouttekort heeft, heeft ze een contract afgesloten voor een strategische voorraad die recht geeft op directe levering van 200 ton wegenzout. 600 ton zout ligt opgeslagen in Heide, Groeneweg 6.

1.4 Signaleringsmethode

De pikethouder gladheidsbestrijding leidt de gladheidsbestrijding, zowel binnen als buiten de reguliere werktijden. Hij of zij bepaalt wanneer gestrooid gaat worden.

De dienstdoende pikethouder gladheidsbestrijding van de gemeente Venray heeft instrumenten ter beschikking om een weloverwogen besluit te nemen om al dan niet te gaan strooien. Deze instrumenten zijn:

- De meest actuele internetinformatie van MeteoGroup B.V.;
- Telefonische meldingen van MeteoGroup B.V. (2 uur van tevoren) van winterse neerslag voor de regio;
- Indien nodig: direct telefonisch contact tussen de pikethouder en de meteoroloog van MeteoGroup B.V. (24 uur per dag);
- Eigen waarneming van de pikethouder;
- Eigen waarneming van medewerkers gladheidsbestrijding;
- Meldingen van de politie;
- Meldingen van inwoners.

Ondersteuning

Ten behoeve van de gladheidsverwachting is een contract afgesloten met MeteoGroup B.V. in Wageningen. Hiervoor levert het weerbureau onderstaande diensten die de gemeente gebruikt om aan haar zorgplicht te voldoen.

Volledige bewaking van gladheid

MeteoGroup B.V. zorgt jaarlijks tussen 1 november en 15 april voor de volledige bewaking van de gladheid. Zij voorzien de gemeente van specifieke weersinformatie. De gemeente kan de werkkamer 24 uur per dag, zeven dagen per week (telefonisch) bereiken. Minimaal twee uur voordat gladheid verwacht wordt, alarmeert MeteoGroup B.V. de pikethouder.

Gedetailleerde weersinformatie

De gemeente Venray kan de website van Roadmaster DTN raadplegen voor actuele weersinformatie. MeteoGroup B.V. verwerkt de metingen uit het meetpunt en netwerk van de gemeente Venray, Land van Cuijk en de provincie, en neemt deze op in de dagelijkse gladheidsverwachting. Het weerbureau levert de volgende informatie:

- Een gedetailleerde gladheidsverwachting voor de komende vijf dagen in stappen van drie uur;
- Een weersverwachting voor de komende acht dagen;
- Actuele en verwachte neerslagbeelden per vijf minuten voor Nederland met uitgebreide inzoommogelijkheden;

- Een evaluatie van het winterseizoen.

Daarnaast heeft de gemeente kosteloos toegang tot historische gegevens, die worden gebruikt bij calamiteiten of schadeclaims.

1.5 Afwegingen bij extreme situaties en sneeuwval

Tijdens extreme situaties, zoals langdurige en hevige sneeuwval, moet de gemeente de gladheid intensiever bestrijden. Het verplaatsen van sneeuw door de sneeuwplougen kan problematisch zijn. De sneeuw moet dan opgeladen en afgevoerd worden. Deze situatie moet naar omstandigheden en op maat worden aangepakt, bijvoorbeeld door de inzet van extra materieel. In een extreme situatie geeft de gemeente extra voorlichting aan de inwoners. Dit geldt alleen wanneer sneeuw afgevoerd moet worden vanwege zeer heftige sneeuwval; deze situatie komt zeer zelden voor.

Sneeuwval

Bij verwachte sneeuwval wordt eerst preventief met de natzoutvariant gestrooid. Op deze manier wordt het vastrijden van de sneeuw op het wegdek voorkomen. Vervolgens beginnen de sneeuwplougen met het ruimen van sneeuw indien de sneeuwval meer dan twee à drie centimeter bedraagt. In dat geval worden de strooiauto's van zowel de hoofdrijbanen als de fietspaden voorzien van sneeuwplougen, en wordt in één handeling de weg of het fietspad sneeuwvrij gemaakt en gestrooid.

Bij grote hoeveelheden sneeuw komt het verkeer in de meeste gevallen vast te zitten. Dan is er sprake van een extreme situatie. De sneeuwplougen beperken dan de hoeveelheden te strooien gebieden (sneeuwroute 1a en 1b) en proberen deze routes zoveel mogelijk sneeuwvrij te houden.

Sneeuw en gladheid op trottoirs worden in principe niet bestreden, omdat:

- Gladheidsbestrijding niet effectief is door weinig verkeer in combinatie met lage wegdektemperatuur.
- De sneeuw door de sneeuwschuiver langs de kant van de weg wordt geduwd. Dit kan problemen opleveren met geparkeerde auto's, de bereikbaarheid van straten, enzovoort.
- Paaltjes, verkeersdrempels of wisselend wegdek bemoeilijken het gebruik van de sneeuwschuiver.

2 Organisaties

Gezien het belang van de gladheidsbestrijding dient personeel en materieel te allen tijde inzetbaar te zijn. Om deze inzet te waarborgen, maakt de gemeente vooraf afspraken over de wijze van inzet en hoe omgegaan wordt met situaties waarin langdurige inzet van personeel en materieel gevraagd wordt.

2.1 Verantwoordelijken

De coördinatie van de gladheidsbestrijding is opgedragen aan de coördinator gladheidsbestrijding van de buitendienst en de uitvoerder.

Coördinator buitendienst

De coördinator is eindverantwoordelijke en legt in die hoedanigheid verantwoording af aan de manager van de afdeling Openbare Ruimte en, indien nodig, aan het college van burgemeester en wethouders.

Uitvoerder

De uitvoerder draagt zorg voor het onderhoud van het materieel en de instructie van de medewerkers. Verder is hij verantwoordelijk voor:

- Het opstellen van het strooirooster van geconsigneerde medewerkers.
- Het organiseren en leiden van toolbox-bijeenkomsten.
- En het contacten met burgers, de provincie en hulpdiensten.

Pikethouder en uitvoerder gladheidsbestrijding

De pikethouder gladheidsbestrijding beslist over het strooien van de strooiroutes. De basis voor deze beslissing wordt gevormd door het waarschuwingssysteem via het weerkundig instituut en via eigen waarnemingen. De strooiroutes zijn zo bepaald dat weggebruikers binnen de bebouwde kom vanaf een vertrekpunt binnen circa 300 meter een gestrooide weg kunnen bereiken.

Chauffeurs / strooiploeg

Een strooiploeg bestaat uit één piketmedewerker en acht of negen chauffeurs. Elke ploeg heeft één week dienst en één week rust. Naast de pikethouder bestaat de strooiploeg enkel uit chauffeurs die de route rijden en verantwoordelijk zijn voor het optuigen en laden van hun eigen voertuig.

2.2 Inzet personeel

Met betrekking tot de inzet van personeel gelden de volgende afspraken:

- Als bij langdurige gladheidsbestrijding de rij- en rusttijden in het gedrang komen, wordt de piketploeg als eerste vervangen door de niet-geconsigneerde ploeg.
- Onderling dienst ruilen door geconsigneerde medewerkers is toegestaan, mits dit in overleg met de dienstdoende pikethouder gebeurt.
- Bij ziekte zorgt de pikethouder voor vervanging vanuit de niet-dienstdoende piketploeg.
- De gemeente heeft zestien personen voor bemanning van acht strooieenheden. Daarnaast zijn er twee roulerende pikethouders

2.3 Inzet materieel

Algemeen

Het volgende strooimaterieel is beschikbaar:

- Voor de wegen: twee pick-upauto's
- Voor de wegen: twee vrachtwagens
- Voor de wegen : twee trekkers en een reservestrooier voor calamiteiten
- Voor de fietspaden: één trekker en een reservestrooier voor bij hevige sneeuwval.
- Voor de fietspaden en kleine rotondes: één holder om scherpe bochten mee te kunnen maken
- Een hydraulische graafmachine om de strooiers mee te laden

ASH Nido (de leverancier van de wintermachines) controleert deze voertuigen inclusief de strooiers en test ze voor aanvang van het strooiseizoen. De gemeente maakt gebruik van opzetstrooiers en sneeuwschuivers. Daarnaast beschikt de gemeente over een borstel voor de holder.

Voor het onderhoud heeft de gemeente een contract met ASH Nido voor de strooiunits en voor storingen tijdens het seizoen. Binnen enkele uren is hun servicewagen aanwezig.

Rusturenregeling

De gemeente werkt met twee ploegen. De ploegen hebben één week dienst en één week vrij. Er is geen aparte rusturenregeling.

Opleidingen

De uitvoerder organiseert elk jaar, voorafgaand aan het winterseizoen, een toolboxbijeenkomst. Daarnaast begeleiden ervaren collega's de nieuwe medewerkers.

Verzekeringen

De gemeente heeft een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering (WA) en is hierdoor verzekerd in geval van ongelukken en schade aan derden.

3 Procedures

Om de gladheidsbestrijding op een verantwoorde en efficiënte wijze uit te voeren, zijn er procedures nodig. Deze procedures vormen een leidraad hoe te handelen in specifieke situaties. In dit hoofdstuk beschrijven we procedures met betrekking op de inzet van personeel, maar ook de handelwijze bij ongevallen en calamiteiten.

3.1 Inwerkstelling procedure

Algemene instructie / toolbox-bijeenkomst

Voor aanvang van de winterdienstperiode organiseert de uitvoerder van de buitendienst een bijeenkomst voor al het personeel dat beschikbaar is voor de gladheidsbestrijding. Tijdens deze bijeenkomst komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Algemene informatie ten aanzien van de uitvoering in het komende seizoen;
- Wachtdienstrooster;
- Strooiroute-indeling;
- Instructies chauffeurs;
- Op- en afbouwen van de machines;
- Droogtraining met de machines.

Voor de uitruk instrueert de pikethouder de chauffeurs over de te strooien routes, routetoewijzing, het in te zetten materieel en de strooihoeveelheden.

Instructies chauffeurs / strooiploeg

Gedurende hun wachtdienstperiode zorgen de strooiploegmedewerkers dat ze bereikbaar zijn. Bij ziekte of andere dringende redenen van verhindering nemen zij tijdig contact op met de bedrijfsleider buitendienst, zodat deze voor vervanging kan zorgen.

Na oproep door de pikethouder komen de chauffeurs zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twintig minuten, naar het strooisteunpunt. Daar ontvangen ze instructies over de door hen te rijden route en het in te zetten materieel, zoals strooier en/of sneeuwplough/-borstel, de te strooien hoeveelheid zout (dosering) en eventuele bijzonderheden.

Na het voltooien van de actie melden de chauffeurs zich bij de pikethouder voor verdere instructies:

- Leegdraaien, afsputten en afbouwen; of
- Zout bijladen en doorgaan met strooien op dezelfde route; of
- Actie op aanvullende route (bij ijzel of sneeuw).

Oproep strooiploeg

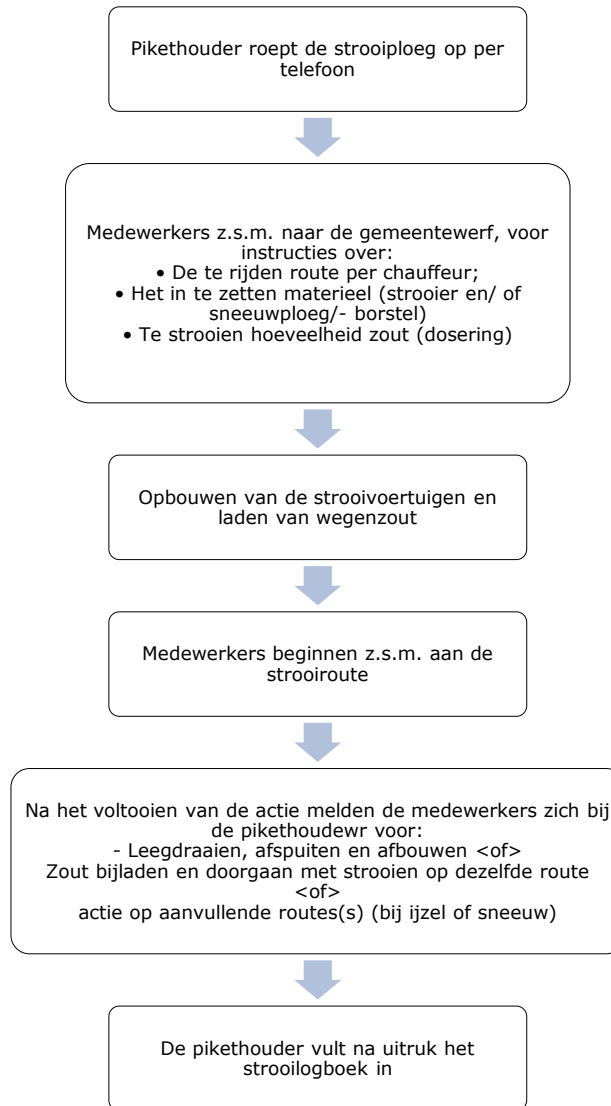
- Bij een oproep via de telefoon melden de medewerkers zich binnen twintig minuten op het strooisteunpunt.
- Het bijhouden van de medewerkers en rekening houden met de weersomstandigheden; veiligheid staat immers voorop.
- De voertuigen worden zo snel mogelijk opgebouwd en geladen. De strooiploeg is getraind om dit te doen.

De inwerkstellingsprocedure en de strooiprocedure zijn gevisualiseerd in onderstaande figuren.

Gladheidsbestrijding gemeente Venray	
Inwerkstelling procedure	
Procedure	Bereikbaarheid / communicatie
Gladheidsmelding – visuele constatering Door: MeteoGroup B.V. Wordt gemeld aan: Pikethouder	Telefoonnummers: Bekend bij hulpdiensten en bij pikethouders
Beoordelen melding Pikethouder gladheidsbestrijding ontvangt de melding, beoordeelt de situatie en laat zich eventueel informeren.	Beschikbare diensten MeteoGroup B.V. (0317- 398999)
Overgaan tot gladheidsbestrijding Indien besluit genomen is tot inwerkstelling gladheidsbestrijding, neemt de pikethouder gladheidsbestrijding telefonisch contact op met de chauffeurs gladheidsbestrijding.	Persoonlijke telefoonnummers strooiploeg zijn bekend bij de pikethouders.

De pikethouder gladheidsbestrijding beslist zelf of hij / zij tot gladheidsbestrijding overgaat.

Figuur 1- Inwerkstelling procedure

Figuur 2- Strooi-procedure

3.2 Calamiteiten

Mocht er onverhoopt een calamiteit plaatsvindt, beslist de pikethouder of het nodig is om te strooien. Bij calamiteiten kan gedacht worden aan een gesprongen waterleiding of een brand waarbij bluswater op de weg komt.

Het zien van een ongeval

Wanneer de chauffeur een ongeval waarneemt, dient hij of zij:

- De pikethouder te waarschuwen en de hulpdiensten te alarmeren;

- De strooiroute voort te zetten, aangezien strooien erg belangrijk is voor de openbare verkeersveiligheid.

Ongevallen met een strooiwagen

Als er een ongeval plaatsvindt waarbij de strooiwagen betrokken is, geldt de volgende procedure:

- Blijf rustig.
- Zorg eerst voor de eigen veiligheid.
- Zorg voor veiligheid op en rond de ongevalsplek.
- Verleen eerste hulp.
- Waarschuw indien nodig hulpdiensten.
- Waarschuw de pikethouder gladheidsbestrijding.
- Vraag omstanders om hulp of ondersteuning.
- De chauffeur vult het schadeformulier in.

4 Risico-evaluatie

In Tabel 3. geeft een overzicht van welke risico's verbonden zijn aan de uitvoering van de gladheidsbestrijding en de te treffen maatregelen om deze risico's te beperken.

Risico	Oorzaak	Maatregel
Verkeer		
Mogelijk plaatselijk glad wegdek	Geografische omstandigheden	Alarmering uit laten gaan van meest gevoelige koude locaties Prioriteit binnen strooigebied bijstellen
	Overgang in verhardingssoorten	Strooibeleid bijstellen op basis van ervaringen
	Verkeersintensiteit	Prioriteit stellen op basis van verkeersstructuurplan
	Onwetendheid weggebruiker	Voorlichting inwoners strooibeleid
Materieel		
Materieel niet inzetbaar	Storing	Preventief onderhoud, tijdige vervanging
Beperkte inzetbaarheid	Obstakels, te smal wegprofiel	Controle tijdens ontwerpfase, aanpassen ontwerp, aanpassen materieel

Risico	Oorzaak	Maatregel
Zouttekort	Als gevolg van meer strooiacties dan gebruikelijk (extreem weer)	Eigen zoutopslag in de regio in overleg met wegbeheerders in de regio of verkleinen strooigebieden en inzet van meer strooiwagens. Afspraken met zoutleveranciers over leverplicht
Personeel		
Gezondheid	Chemische samenstelling	Voorlichting, beschikbaar stellen persoonlijke beschermingsmiddelen
Uitval / verloop	Ongeval/ziekte	Veiligheidsuitrusting / PBM / Achter-vang personeel
	Pensioensleeftijd strooiploeg-medewerkers	Inhuur
Gladheidsmeldsysteem		
Geen meldingen	Storing meetpunt MeteoGroup B.V.	Jaarlijks preventief onderhoud op basis van overeenkomst
	Storing telefoonlijn	Automatische controletelefoonlijn
	Storing mobiel net	Activeren reservenummer vast net
Onjuiste gegevens	Storing meetpunt MeteoGroup B.V.	Sensoren jaarlijks kalibreren
Milieu		
Aantasting bermen en begroeiing	Hoge zoutbelasting	Controle dosering en strooibreedte, natzoutmethode
Samenwerking		
Glad wegdek bij de grenzen met andere wegbeheerders	Niet strooien wegvak	Verplichting overleg en afstemmen met aangrenzende wegbeheerders en voorlichting naar weggebruikers en burgers

Figuur 3- Overzicht risicoborging

5 Communicatie

Voor zowel betrokkenen binnen de eigen organisatie als weggebruikers is het belangrijk dat de gemeente de informatie over de gladheidsbestrijding tijdig en efficiënt communiceert. In het communicatietraject wordt onderscheid gemaakt tussen interne en externe communicatie. In beide trajecten zijn verschillende doelgroepen betrokken en zijn de communicatiedoelen verschillend. Interne en externe communicatie zijn om die reden apart uitgewerkt.

Uiteindelijk blijft de basis van de communicatie hetzelfde:

- De gladheidsbestrijding zo efficiënt mogelijk uitvoeren;
- De kwaliteit van milieu-, Arbo- en (verkeers-)veiligheidsaspecten zo optimaal mogelijk waarborgen;
- De juiste informatie tijdig en op de juiste plaats beschikbaar stellen, bijvoorbeeld bij het klantcontactcentrum (KCC).

5.1 Interne communicatie

De interne communicatie is gericht op de uitvoering en alle betrokken partijen. In de interne communicatieprocedure zijn dan ook verscheidene externe partijen betrokken, zoals buurgemeenten, provincie en de politie.

Communicatiedoelstelling

De communicatie binnen de uitvoering van de gladheidsbestrijding heeft als doel om gladheid zo efficiënt en optimaal mogelijk te bestrijden. Hiervoor moeten duidelijke communicatielijnen en procedures zijn opgesteld, zodat iedere betrokkene weet wat van hem of haar wordt verwacht. Dit geldt voor een brede groep betrokkenen, waaronder de chauffeurs van de strooiwagens, de politie, de provincie, buurgemeenten en communicatieadviseurs.

Naast de communicatie die gericht is op de uitvoering, is ook de communicatie richting de wethouder belangrijk. Enerzijds moet de wethouder op de hoogte blijven van de uitvoering en ontwikkelingen, anderzijds moet vanuit de uitvoering ook worden geanticipeerd op vragen van de wethouder, bewoners of de pers.

Werkwijze

Intern moet het communicatietraject ten behoeve van de gladheidsbestrijding op heldere wijze zijn vastgelegd in een procedure. Iedereen in het team gladheidsbestrijding moet weten wat er in geval van gladheid van hem of haar wordt verwacht. Voor de start van het winterseizoen doorloopt de uitvoerder het communicatietraject met alle personen die tijdens het strooiseizoen dienst hebben.

Omwille van de duidelijkheid moet er binnen de gemeente een vast aanspreekpunt zijn voor de politie, brandweer en de GGD. Het vaste aanspreekpunt is de pikethouder. Hij of zij is functioneel verantwoordelijk voor de organisatie van de uitvoering en het onderhouden van contacten met derden en eigen medewerkers van de gladheidsbestrijding.

Aan het begin van het strooiseizoen vindt er voor elk voertuig een overleg plaats met de strooiploeg(en). Hierin worden de strooiroutes, materiele eigenschappen en werkwijzen in detail besproken.

De pikethouder beslist met hoeveel en welk materieel hij een strooiactie start. Eigen waarnemingen, waarnemingen van medewerkers en waarnemingen van derden worden in het rapport van de pikethouder vermeld. De pikethouder neemt de opmerkingen mee bij de evaluatie van de winterperiode, wat aanleiding kan zijn om de strooiroute of de wijze van strooien aan te passen.

In het kader van regionale samenwerking vindt voor de start van het winterseizoen (uiterlijk voor 1 oktober) afstemming plaats met de regiogemeenten Horst aan de Maas, Land van Cuijk en Provincie Limburg.

De coördinator informeert het management en het bestuur van de gemeente Venray over het bestrijden van de gladheid.

Communicatiemiddelen

Middelen die worden ingezet voor de interne communicatie zijn:

- Dit uitvoeringsplan;
- Procedure inwerktreden gladheidsbestrijding;
- Overzichten met telefoonnummers en roosters;
- Telefoon;
- Overleggen;
- E-mail;
- Rapportages met betrekking tot het vastleggen van uitgevoerde strooiacties. Dit gebeurt nu via het programma Intelliops

5.2 Externe communicatie

De externe communicatie richt zich meer op de gebruikers van de openbare ruimte (bewoners, instellingen en bedrijven) en partijen die daarbij betrokken zijn, zoals de pers.

Communicatiedoelstelling

Ook inwoners en bedrijven moeten worden geïnformeerd over de wijze waarop de gemeente de gladheid bestrijdt. De informatie die de gemeente verstrekt, betreft:

- De strooiroutes;
- Algemene informatie die van belang is voor inwoners (bijv. wanneer er wordt gestrooid);
- De mogelijkheid om vragen te stellen en klachten in te dienen.

De communicatiedoelstelling is om helder en tijdig te informeren over de werkwijze van de gladheidsbestrijding en de uit te voeren strooiacties, zodat:

- Gebruikers van de openbare ruimte weten waar zij aan toe zijn: waar wel en niet wordt gestrooid (en waarom).
- Er draagvlak wordt gecreëerd onder bewoners, weggebruikers en pers over de wijze waarop de gemeente de gladheidsbestrijding uitvoert.

- Vragen of zorgen van bewoners, weggebruikers of pers worden gehoord en beantwoord.

Goede communicatie draagt bij aan het waarborgen van de veiligheid van gebruikers van de openbare ruimte.

Werkwijze

In eerste instantie verstrekt de gemeente informatie via haar website. Deze moet bij de start van het winterseizoen beschikbaar en actueel te zijn. De gemeente stemt haar externe communicatie af met de communicatiedeskundige. Team Openbare Ruimte levert input met betrekking tot de inhoud en eventueel een conceptartikel voor de lokale krant. De communicatieafdeling vervult een adviserende rol in de wijze waarop de gemeente haar informatie verspreidt en zorgt voor publicatie op de website en sociale media.

Communicatiemiddelen

Voor externe communicatie zet de gemeente de volgende communicatiemiddelen in:

- Berichten op sociale media (Facebook, Instagram)
- Persberichten
- Berichten op de gemeentelijke website

Aan de begin van het winterseizoen publiceert de afdeling Communicatie een persbericht in de lokale krant om de gladheidsbestrijding onder de aandacht van inwoners te brengen. Indien de omstandigheden daarom vragen (bijzonderheden of vragen vanuit pers), worden extra berichten gepubliceerd. Het team Openbare Ruimte stuurt de berichten ter goedkeuring aan het team Communicatie, waarna ze kunnen worden gepubliceerd.

Sociale media

De gemeente communiceert de actuele weersomstandigheden en strooiacties naar inwoners via haar sociale mediakanalen. De pikethouder zorgt voor de inhoud van deze berichtgeving.

Berichten op de website

Het persbericht wordt ook op de gemeentelijke website geplaatst. Daarnaast kan via deze website het Beleids- en Uitvoeringsplan worden gedeeld, inclusief een overzicht van de strooiroutes. Ontwikkelingen gedurende het strooiseizoen worden in elk geval via de gemeentelijke website gedeeld.

Uitvoeringsplan

In het jaarlijkse Uitvoeringsplan geeft de gemeente informatie over werkprocedures, roosters en strooiroutes. Dit plan wordt intern gebruikt als werkdocument voor de strooiploeg.

Evaluatie vorig seizoen

Om te leren van ervaringen van de gladheidsbestrijders en continu te verbeteren, evalueert de gemeente jaarlijks de uitvoering van de gladheidsbestrijding. Deze evaluatie wordt jaarlijks als bijlage bij het Uitvoeringsplan gepubliceerd.

5.3 Informatie aan inwoners

Via de lokale media worden de inwoners elk najaar op de hoogte gebracht van de voor hen belangrijkste punten uit het Uitvoeringsplan gladheidsbestrijding. De gemeente besteedt speciale aandacht aan eventuele veranderingen ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze informatie staat tijdens het winterseizoen ook op de website van de gemeente Venray.

5.4 Klachten en meldingen

Inwoners kunnen klachten melden via de BuitenBeter-app of de website van de gemeente. Bij spoed kan ook telefonisch contact worden opgenomen.

De gemeente neemt alle klachten mee in de jaarlijkse evaluatie en heeft enkele tips voor bewoners om de gladheid op het trottoir te lijf te gaan:

- Bij sneeuw eerst vegen en daarna, indien nodig, strooien;
- Veeg de sneeuw naar een plek waar niemand er last van heeft;
- Houd bij het vegen straatkolken vrij van sneeuw;
- Denk aan het milieu: maak matig gebruik van strooizout;
- Strooi vooral op plekken waarover gelopen of gereden wordt;
- Strooi zand om een dikke ijslaag begaanbaar te maken.

6 Monitoring, registratie en evaluatie

6.1 Logboek

Via het data-informatiesysteem in de strooiauto's heeft de gemeente automatisch toegang tot relevante gegevens, zoals tijd, route en de hoeveelheid strooizout per m² van uitgevoerde acties. Daarnaast zijn de strooieenheden uitgerust met GPS-routeinformatie. De pikethouders houden ook het digitale logboek dagelijks bij tijdens de strooiperiode.

De pikethouder houdt ook de volgende gegevens bij in het logboek:

- Contacten met het weerbureau;
- Contacten met de (meldkamer) politie;
- Tijdstip en inhoud van bovengenoemde contacten;
- Oproeptijd van de strooiploegen;
- Tijdregistratie van de strooiploegen;
- Geconstateerde bijzonderheden door strooiploegen;
- Storingen van materieel;
- Klachten en opmerkingen van inwoners;
- Vermeldingen van (bijna) ongevallen.

De uitvoerder informeert in geval van storingen van materieel de reparatiedienst van Nido (waarmee de gemeente Venray een contract heeft). De meldingen van (bijna) ongevallen komen binnen via het meldpunt van de gemeente Venray.

De gemeente registreert klachten en neemt deze mee in de evaluatie betreffende gladheidsbestrijding via de meld- en klachtenlijn. In uitzonderlijke gevallen pakt de pikethouder gladheidsbestrijding de klachten/meldingen meteen op (doorgaans tijdens kantooruren).

6.2 Samenvatting evaluatie 2023-2024

Aan het eind van het seizoen 2023-2024 heeft de gemeente een evaluatie gemaakt van de uitvoering van de gladheidsbestrijding. Het afgelopen seizoen is er regelmatig preventief gestrooid, in de avonduren en weekenden. Tabel 4 geeft een overzicht van de belangrijkste punten; details zijn te vinden in bijlage 2.

Onderwerp	Hoofdroute	Bruggen route	Sneeuwplough
Aantal strooiacties	10 keer	1 keer	0 keer
Hoeveelheid droog zout	143221 kg		
Hoeveelheid vloeistof	60574 ltr		
Aantal gereden km	6162 km		
Totaal zoutgebruik nat en droog	213488 kg		

Meldingen /vragen 2023-2024

Verder kwamen 72 meldingen binnen. Deze hadden betrekking op de vraag waarom op sommige plaatsen niet en andere wel gestrooid wordt en over particuliere terreinen waar wij niet mogen strooien. Ook waren er plekken waar het toch een beetje glad was geworden, met name in Wanssum op de nieuwe brug was dat een probleem. Verder waren er geen bijzondere klachten.

Figuur 4- Samenvatting evaluatie 2023-2024

7 Wijzigingen ten opzichte van 2023-2024

Het seizoen 2023-2024 was wederom geen strenge winter.

Op een aantal plaatsen zijn vanuit praktisch oogpunt wijzigingen in de strooiroutes doorgevoerd:

- In het gebied rond Geijsteren, Wanssum en Blitterswijck zijn enkele nieuwe wegen, fietspaden en bruggen aangelegd.
- De oude provinciale weg is overgedragen aan de gemeente Venray (gedeelte N270 en de N554).
- De nieuwe Stationsweg heeft een vrijliggend fietspad en een parallelweg gekregen.
- De nieuwe weg Halfweg heeft ook twee vrijliggende fietspaden.
- De Stayerhofweg, inclusief een tweerichtingen fietspad, is aangelegd.
- Er zijn een aantal rotondes in de Oostverbinding aangelegd.

Door de samenwerking met de gemeente Horst aan de Maas zijn enkele aanpassingen in het te strooien areaal doorgevoerd:

- Bij de gemeente Venray vervalt het stukje fietspad van de Boltweg. Horst heeft hier geen aansluiting op, en deze route is daardoor vervallen.

De sneeuwroutes zijn inmiddels in concept gereed.

Een nieuw steunpunt is nog steeds een grote wens. Diverse locaties zijn inmiddels in onderzoek en dit wordt verder uitgewerkt. Hier wordt later nog op teruggekomen.

Gladheidsbestrijding beleidsplan 2021-2026

Gemeente Venray

Stefan Rongen, Tom Stam en John Drabbels

Augustus 2021, herzien augustus 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord/ leeswijzer.....	3
1 Inleiding	4
2 Wettelijk kader	6
2.1 Zorgplicht.....	6
2.2 Aansprakelijkheid volgens het Burgerlijk Wetboek	6
2.3 Personeel en organisatie.....	7
3 Soorten gladheid.....	7
3.1 Invloeden zeeklimaat	8
3.2 Verschillen in wegdektemperatuur	8
3.3 Gladheid door het bevriezen van natte weggedeelten	8
3.4 Gladheid door condensatie of mistvorming.....	9
3.5 Gladheid door neerslag.....	9
4 Beleidsuitgangspunten.....	9
4.1 Visie op inspanningsverplichting	10
4.2 Prioritering strooiroutes.....	10
4.3 Duurzaamheid: minimaliseren van milieueffecten	12
4.4 Samenwerking: integrale visie en regionale afstemming.....	12
4.5 Raakvlakken met andere beleidsvelden	13
5 Communicatie	13
5.1 Informatie aan weggebruikers.....	13
5.2 Informatienetwerk ten behoeve van de uitvoering	13
5.3 Afstemming met andere partijen	14
6 Evaluatie	14
7 Samenvatting.....	14
8 Financiën	16

Bijlagen:

Bijlage A: Kaart route preventief

Bijlage B: Kaart route curatief (sneeuw, ijzel)

Bijlage C: Kaart locaties zoutkisten

Bijlage D: Kaart centrum Venray incl. parkeerterreinen

Opmerking ten aanzien van de bijlagen:

De informatie op de kaarten betreft het uitgangspunt voor het winterseizoen 2021-2022. De kaarten zijn bedoeld als dynamische (werk)documenten. Indien nodig of gewenst kunnen deze jaarlijks op onderdelen worden bijgesteld.

Voorwoord/ leeswijzer

Voor u ligt het beleidsplan Gladheidsbestrijding 2021-2026 van de gemeente Venray. Na vaststelling vervangt dit plan alle voorgaande beleidsnotities over de gladheidsbestrijding. Gladheidsbestrijding door de gemeente in de rol van wegbeheerder valt binnen een wettelijk kader. In hoofdstuk 2 wordt dit kader nader toegelicht door in te gaan op de zorgplicht en aansprakelijkheid van de gemeente. Omdat gladheid een breed begrip is, worden de verschillende vormen ervan besproken in hoofdstuk 3. De beleidsuitgangspunten worden beschreven in hoofdstuk 4.

Voor zowel betrokkenen binnen de eigen organisatie als weggebruikers is het van belang dat informatie over de gladheidsbestrijding tijdig en efficiënt wordt overgebracht. Hoofdstuk 5 richt zich daarom op de communicatie.

In hoofdstuk 6 wordt het belang beschreven van een jaarlijkse evaluatie volgens de *Plan, Do, Check, Act (PDCA)* aanpak. Hoofdstuk 7 bevat in tabelvorm een samenvatting van dit beleidsdocument. Tot slot wordt in hoofdstuk 8 ingegaan op de financiën.

Verklaring van de begrippen:

Wintergladheid:

In haar gladheidsbestrijding richt de gemeente Venray zich op het bestrijden van gladheid als gevolg van sneeuw en ijs op oppervlakken, met name wegen en fietspaden. Gladheid die ontstaat zonder winterse oorzaak valt niet binnen dit kader.

Gladheidsbestrijdingsplan:

Dit beleidsplan, dat een beoogde looptijd heeft van 5 jaar, vormt samen met het jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan het gladheidsbestrijdingsplan. Een jaarlijkse evaluatie is onderdeel van het uitvoeringsplan en daarmee ook van het gladheidsbestrijdingsplan.

Winter, winterperiode, winterseizoen of seizoen gladheidsbestrijding:

Al deze begrippen hebben betrekking op de periode waarin de gladheidsbestrijding wordt ingezet. Op de kalender loopt dit seizoen van 1 november tot 1 april. Wanneer omstandigheden dit vereisen, kunnen acties in het kader van de gladheidsbestrijding ook vóór 1 november of na 1 april worden uitgevoerd.

Pikethouder, coördinator, gladheidcoördinator of coördinator gladheidsbestrijding:

Al deze termen staan voor dezelfde ambtelijk medewerker die belast is met de coördinatie van de gladheidsbestrijding. Deze persoon is eerste aanspreekpunt voor alle vragen, opmerkingen, klachten etc. die bij de gemeente binnenkomen op het gebied van de gladheidsbestrijding.

Weggebruiker:

Dit betreft iedereen die gebruik maakt van de openbare weg. Het betreft zowel inwoners van de gemeente Venray als personen die niet in Venray wonen maar daar wel (tijdelijk) verblijven.

CROW:

Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek.

DTN/ MeteoGroup:

MeteoGroup Nederland was een Nederlands weerbedrijf dat in 1986 als Meteo Consult werd opgericht. Het bedrijf vervaardigt voor verschillende instanties weerberichten. Begin 2020 is het bedrijf overgenomen door het Amerikaanse bedrijf DTN. Het gaat verder onder deze naam. Gemeente Venray heeft een overeenkomst met DTN voor het verkrijgen van actuele en betrouwbare lokale weersvoorspellingen.

Preventieve route:

De route die wordt gereden bij een strooiactie voorafgaand aan het optreden van gladheid.

Curatieve route (sneeuwroute):

Wegen die bij extreem weer vrijgemaakt worden van sneeuw of ijzel.

Hoofdroute:

Hiervan is sprake wanneer tijdens het rijden van een preventieve of curatieve route door omstandigheden gekozen zou moeten worden voor de aanpak van een minimaal wegennet dat op het betreffende moment de hoogste prioriteit heeft.

Zoutkisten:

Zoutkisten worden geplaatst op vooraf vastgestelde locaties, waar afspraken kunnen worden gemaakt over het sleutelbeheer. Bewoners van het dorp, de wijk of de buurt kunnen gebruik maken van het zout in de kist in overleg met de (lokale) sleutelbeheerder. Uitgangspunt is het zout aan te wenden voor gebruik bij openbare gelegenheden (rondom scholen, religieuze gebouwen, winkels, maatschappelijke instellingen, seniorenwoningen etc.). Het zout is niet bedoeld voor particuliere opritten of tuinpaden. De gemeente laat het gebruik van de zoutkisten 'vrij' en verbindt daar geen specifieke regels of voorwaarden aan. Wanneer sprake lijkt van bijvoorbeeld misbruik of terugkerende vernieling, zal overwogen worden de kist op de betreffende locatie te verplaatsen of te verwijderen.

Natzoutmethode:

De gemeente Venray voert de preventieve gladheidsbestrijding uit met de natzoutmethode. Hiermee wordt niet alleen voorkomen dat gladheid ontstaat, tevens is minder strooizout nodig waardoor de belasting van het milieu kleiner is. Ook heeft natzout de positieve eigenschap dat het niet verwaait, waardoor het zout gelijkmatig over de weg verdeeld kan worden om zijn werk te doen.

1 Inleiding

Aan de bestrijding van wintergladheid worden hoge eisen gesteld. Een veilige weg tijdens winterse omstandigheden draagt bij aan de bereikbaarheid en de verkeersdoorstroming binnen de gemeente en beperkt de kans op ongelukken en schade door het uitglijden van personen en slippen of wegglijden van voertuigen.

De gemeente heeft een zorgplicht voor het onderhoud van openbare wegen en heeft een wettelijke inspanningsverplichting om wintergladheid effectief te bestrijden. Om aan deze zorgplicht te voldoen wordt de gladheidsbestrijding uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld en vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan.

Doelstelling & beoogd resultaat

Het gladheidsbestrijdingsplan geeft vooraf invulling aan wat de samenleving op dit gebied van de gemeente mag verwachten en dient drie doelen:

- het voldoen aan de wettelijke taak een goed onderhouden wegennet te hebben en de aansprakelijkheid voor ongevallen te regelen;
- als bestuurlijk keuze- en beslisdocument;
- het bevat de gewenste praktische invulling van (de uitvoering van) de gladheidsbestrijding.

Het streven is gericht op het voorkomen en bestrijden van wintergladheid op een effectieve en efficiënte manier met een geringe impact op het milieu. Om de gladheidsbestrijding toekomstbestendig te maken, bestaat het gladheidsbestrijdingsplan uit twee onderdelen:

1. Dit beleidsplan dat de gemeentelijke (lange termijn) visie beschrijft van de bestrijding van winterse gladheid.
2. Het uitvoeringsplan dat als praktische uitwerking van het beleidsplan elk jaar wordt geactualiseerd.

Het beleidsplan - de hoofdlijnen

Naast de beleidsuitgangspunten, bevat het plan een nadere omschrijving van de gemeentelijke verantwoordelijkheden en geeft het aan hoe de gemeente Venray aan haar zorgplicht voldoet. Denk hierbij aan antwoord op vragen zoals: wie bepaalt binnen de gemeente of gestrooid gaat worden en op welke informatie is deze beslissing gebaseerd?

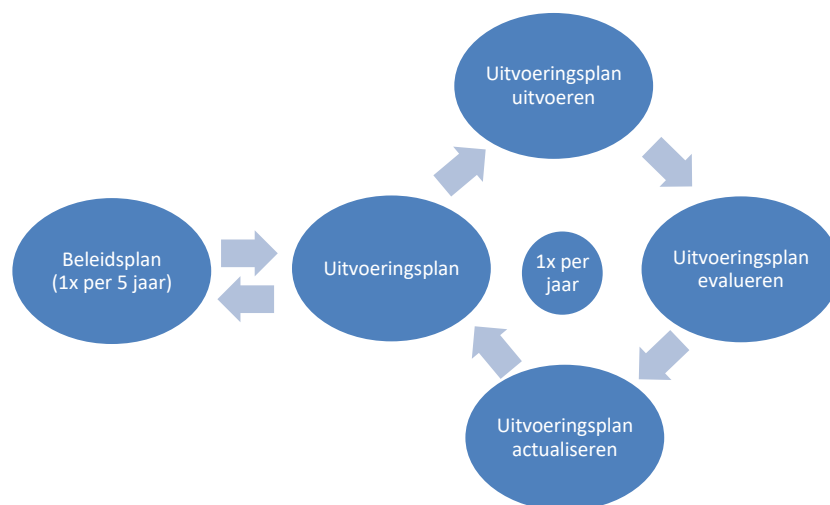
De gemeente stelt het beleidsplan periodiek bij; elke vijf jaar wordt het plan geheel geëvalueerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Dit plan geldt voor de gladheidsbestrijding vanaf het winterseizoen 2021-2022 tot en met het winterseizoen 2026-2027.

Het uitvoeringsplan - de praktijk

Het uitvoeringsplan is een intern werkdocument dat elk jaar wordt geactualiseerd op basis van de evaluatie van het afgelopen winterseizoen. Het beschrijft o.a. werkprocedures en de inzet van het strooimaterieel. Vaststellen van het uitvoeringsplan geschiedt jaarlijks door het college.

Evaluatie: het belang van bijsturen

In de praktijk blijkt dat de evaluatie vaak gereduceerd is tot het eenmalig evalueren van de afgelopen winter. Om te leren van ervaringen van de gladheidsbestrijders en de inbreng van weggebruikers via meldingen en klachten, bestaat een positieve houding ten aanzien van een continue verbetering. De evaluatiecyclus, zoals weergegeven in (onderstaand) Figuur 1, voorkomt het maken van fouten die eerder zijn gemaakt. In hoofdstuk 6 wordt dit verder toegelicht.

Figuur 1: Evaluatiecyclus

2 Wettelijk kader

2.1 Zorgplicht

Volgens de Wegenwet is de wegbeheerder verantwoordelijk voor het onderhoud van de wegen. Gemeente Venray is beheerder van het grootste deel van de openbare wegen in de gemeente. Ze heeft een zorgplicht om haar wegen in een goede en veilige staat te laten verkeren (de wettelijk vastgelegde taak als wegbeheerder).

Gladheidsbestrijding valt onder deze zorgplicht. Vult de gemeente Venray deze plicht niet op de juiste wijze of in onvoldoende mate in, met schade voor weggebruikers als gevolg, dan kan de gemeente volgens het Burgerlijk Wetboek hiervoor aansprakelijk worden gehouden. De grondslag voor deze aansprakelijkheid is gebaseerd op schade als gevolg van *'zaken en substanties die niet op het wegdek thuishoren'*.

Van belang is dat het hierbij gaat om een inspanningsverplichting van de wegbeheerder en niet om een resultaatsverplichting. Dit betekent dat van de gemeente verwacht mag worden dat zij alle mogelijke inspanningen verricht om gladheid te bestrijden, maar niet dat zij dit altijd kan voorkomen.

2.2 Aansprakelijkheid volgens het Burgerlijk Wetboek

Wanneer de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade ten gevolge van gladheid op haar wegen, dan moet zij kunnen aantonen dat ondanks het ontstaan hiervan toch sprake is geweest van zorgvuldig handelen. Door onderstaande punten te volgen, kan de gemeente aantonen dat ze aan haar zorgplicht heeft voldaan.

Preventie

- een goed doordacht gladheidsbestrijdingsplan. In dit plan geeft de gemeente in ieder geval de routes, de uitruk- en bestrijdingstijden en de volgorde van de bestrijding aan;
- consistentie in beleid en uitvoering;
- een gladheidsmeldingssysteem waarmee opkomende gladheid kan worden voorspeld;
- aandacht voor bijzondere risico's bij de keuze voor de tracés van de strooiroutes;
- weggebruikers jaarlijks (actief) informeren over het gemeentelijke gladheidsbestrijdingsplan vóór de start van het gladheidsseizoen, zodat zij weten wat van de gemeente verwacht mag worden;
- een goed systeem voor de melding en registratie van o.a. klachten van weggebruikers.

Uitvoering

- voldoende materieel en opgeleid en geïnstrueerd personeel;
- een vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan waarin o.a. staat aangegeven welke prioriteiten de gemeente hanteert bij het bepalen van de strooiroutes, binnen welke tijd de gemeente op deze strooiroutes de gladheid bestrijdt en volgens welk strooischema;
- de gemeente moet voldoen aan *'redelijkerwijs'* te stellen eisen aan hulpmiddelen. Dit betekent enerzijds dat de wegbeheerder niet steeds de nieuwste middelen voorhanden hoeft te hebben, maar betekent anderzijds dat de gemeente (ook) niet moet gaan achterlopen op de landelijk meest toegepaste hulpmiddelen;
- zorgen dat de weggebruiker bij omstandigheden die daartoe aanleiding geven op tijd en adequaat gewaarschuwd is;

- snel en doeltreffend handelen zodra bepaalde gevaarlijke situaties bij de gemeente bekend zijn.

Evaluatie

- concluderen dat de gladheidsbestrijding conform plan en planning is uitgevoerd. Hiervoor is een goede monitoring van de daadwerkelijke bestrijding essentieel;
- binnengekomen klachten of suggesties ten aanzien van de prioritering en de uitvoering van het plan dienen in de evaluatie te worden meegenomen;
- een administratie van gereden strooiroutes en de tijdbesteding hiervan zodat de gemeente kan aantonen dat zij tijdig en naar vermogen heeft gestrooid en daarmee zorgvuldig heeft gehandeld.

Verantwoordelijkheden van de weggebruiker

Aan een weg die ten gevolge van nachtvorst, ijzel e.d. glad is geworden, kunnen niet dezelfde eisen worden gesteld als aan dezelfde weg tijdens de zomer. Van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij of zij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt. Ook mag worden verwacht dat de weggebruiker zich bij extreme omstandigheden (zware ijzel of sneeuw) niet op de weg begeeft.

2.3 Personeel en organisatie

Gladheidsbestrijding betekent een extra belasting van het personeel omdat overdag ook nog andere, reguliere, werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Voor het inplannen van personeel moet de coördinator rekening houden met de wettelijk vastgelegde maximale rij- en werktijden. Bestuurders van de voertuigen vallen niet onder het Arbeidstijdenbesluit vervoer, maar onder de normen van de Arbeidstijdenwet. De reden hiervoor ligt in het feit dat de betreffende voertuigen worden gebruikt om noodsituaties te voorkomen.

Het gebruik van materiaal en materieel brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Het is daarom van belang om voor de start van het winterseizoen de gladheidsbestrijdingsprocedures met alle betrokkenen te doorlopen.

De belangrijkste zaken die besproken moeten worden:

- de te strooien hoeveelheden wegezout;
- het omgaan met dooimiddelen;
- het controleren van doseerinstellingen;
- het bedienen van en werken met gladheidsbestrijdingsmaterieel;
- onveilige situaties die op kunnen treden tijdens strooien.

Meer details hierover zijn opgenomen in het uitvoeringsplan.

3 Soorten gladheid

Gladheid is een breed begrip. Klimaat en weersinvloeden beïnvloeden het ontstaan van gladde situaties en maken elke locatie uniek. In dit hoofdstuk wordt de invloed van klimaat en wegdektemperatuur op het ontstaan van gladheid beschreven. Daarnaast worden verschillende soorten gladheid beschreven die onder invloed van weersomstandigheden en de ligging kunnen ontstaan. De grote variaties die bestaan in soorten gladheid en weersomstandigheden maakt van de bestrijding van gladheid een maatwerkplan.

Er zijn drie soorten gladheid te onderscheiden (nader beschreven in paragraaf 3.3, 3.4 en 3.5):

1. Gladheid door het bevriezen van natte weggedeelten.
2. Gladheid door condensatie.
3. Gladheid door neerslag.

In het uitvoeringsplan is nader uitgewerkt hoe de te onderscheiden soorten gladheid te bestrijden. Voordat de verschillende soorten van gladheid verder worden toegelicht, komt eerst de invloed van het Nederlandse klimaat en wegdektemperatuur op de vorming van gladheid aan bod.

3.1 Invloeden zeeklimaat

Nederland kent een klimaat dat wordt beïnvloed door de zee. Ten eerste heeft de zee een temperende werking op de temperatuur, zowel 's zomers als 's winters. Extreem hoge en extreem lage temperaturen komen in Nederland daarom zelden voor. Gemiddeld telt Nederland circa zestig vorstdagen per jaar; dit zijn dagen waarop de minimumtemperatuur in een etmaal minstens één keer onder het vriespunt komt. Nederland telt gemiddeld elf ijsdagen per jaar (gebaseerd op een periode van de afgelopen dertig jaar). Op deze dagen komt de temperatuur het gehele etmaal niet boven het vriespunt.

In de tweede plaats zorgt de zee voor relatief vochtige lucht. Met de temperende werking en de vochtaanvoer levert de zee de ingrediënten voor een 'kwakkelwinter'. Juist de temperatuurschommelingen rond het vriespunt kunnen voor gevaarlijke situaties zorgen, omdat gladheid vrij plotseling kan ontstaan.

3.2 Verschillen in wegdektemperatuur

Bij alle soorten wintergladheid speelt de temperatuur van de weg een essentiële rol. De wegdektemperatuur is van veel factoren afhankelijk en daarom niet overal gelijk. De temperatuur van het wegdek kan zelfs over een beperkte lengte sterk variëren. De verschillen zijn het grootst op een koude, heldere winternacht met weinig wind. Dit komt doordat de lucht boven wegen die in de luwte liggen (bijvoorbeeld onder boomkronen) minder snel afkoelt en zich niet mengt met wel snel afgekoelde lucht boven nabij gelegen wegen die niet in de luwte liggen. Hierdoor kunnen op relatief korte onderlinge afstand verschillen optreden in wegdektemperatuur en daarmee ook verschillen in de mate van bevriezing.

Door deze variatie zijn er altijd kritische plaatsen binnen het beheergebied van de gemeente. Dit zijn locaties waar doorgaans het eerst gladheid optreedt. Dit betekent niet dat dit ook de koudste plekken in het wegennet zijn: voor het optreden van wintergladheid moet ook vocht aanwezig zijn. Omdat de hoeveelheid vocht van plek tot plek verschilt, zijn kritische plaatsen locaties waar (relatief) veel vocht aanwezig is én de wegdektemperatuur (relatief) laag is. Meetstations van meldsystemen voor gladheid worden daarom vaak op deze kritische locaties geplaatst.

3.3 Gladheid door het bevriezen van natte weggedeelten

Deze vorm van gladheid komt voor in perioden waarin de temperaturen schommelen rondom het vriespunt. In de periode dat de neerslag valt, is de temperatuur boven het vriespunt, waardoor de weggedeelten nat worden. Het wegtrekken van de bewolking zorgt in de winter meestal voor dalende temperaturen. Als de wegdektemperatuur vervolgens zakt tot het vriespunt zal het aanwezige vocht opvriezen.

Het verschil tussen een nat weggedeelte of een weggedeelte met ijs is nauwelijks te zien. Hierdoor wordt deze vorm van gladheid als bijzonder verraderlijk ervaren.

3.4 Gladheid door condensatie of mistvorming

Onder bepaalde omstandigheden kan vocht of ijs op een wegdek neerslaan, zonder dat sprake is van neerslag. IJskristallen ontstaan op het moment dat vocht op een bevroren ondergrond slaat. Vooral bruggen, viaducten en op- en afritten zijn gevoelig voor deze zogenaamde condensatiegladheid. Dit komt doordat op deze locaties vaak geen ondergrond aanwezig is waarin warmte is opgeslagen.

3.5 Gladheid door neerslag

Neerslag kan in verschillende vormen aanleiding geven tot gladheid. De belangrijkste vormen zijn sneeuw, hagel en ijzel. De temperatuur tussen de onderkant van de wolk en het aardoppervlak bepaalt meestal in welke vorm de neerslag valt.

Sneeuw

Wij kennen twee soorten sneeuw: droge sneeuw en natte sneeuw. Sneeuw is duidelijk zichtbaar waardoor weggebruikers over het algemeen anticiperen op het gladde wegdek. Langdurig aanhoudende sneeuw onder winterse omstandigheden kan zorgen voor een dik pakket op de wegen. In dit geval kan alleen bestreden worden door sneeuwschuivers.

Hagel

Ook (winterse) hagel is een vorm van neerslag die kan leiden tot gladheid. Net als sneeuw is een hagelbui meestal goed herkenbaar, waardoor verkeersdeelnemers anticiperen op lastige omstandigheden op de weg. In tegenstelling tot sneeuw is een hagelbui meestal van korte duur.

IJzel

IJzel is de verzamelnaam voor diverse soorten neerslag waarbij een ijslaagje ontstaat. IJzel ontstaat als neerslag in vloeibare vorm (regendruppels) valt, maar een temperatuur heeft beneden het vriespunt (onderkoelde regen). Zodra zo'n druppel iets raakt, bevriest de vloeistof. Ook als regen (met een temperatuur boven 0 graden Celsius) op een wegdek met een temperatuur onder het vriespunt valt, ontstaat ijzel. De luchttemperatuur stijgt bij regen normaliter vrij snel waardoor deze gladheid na enkele uren verdwijnt. Ook ijsregen is een vorm van ijzel. Hierbij bevroren de regendruppels tijdens het neervallen, wat zorgt voor een ruw oppervlak van de ijslaag op het wegdek. IJzel is voor het verkeer zeer gevaarlijk. Een geringe hoeveelheid kan al aanleiding geven tot gladheid.

4 Beleidsuitgangspunten

Gemeente Venray stelt zich ten doel om haar wegen in een goede en veilige staat te laten verkeren. Dit vormt het fundament voor de beleidsuitgangspunten die in dit hoofdstuk nader worden belicht. Een serieuze opvatting van de zorgplicht, duurzame en milieuvriendelijke uitvoering, een goede samenwerking met betrokken partijen en een goede communicatie zijn de speerpunten die centraal staan binnen het beleid.

Dit plan vormt enerzijds de basis voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding binnen de vastgestelde kaders. Zonder aanvullende of nieuwe besluitvorming wordt hiervan niet afgeweken. Anderzijds zal tijdens de looptijd worden getracht flexibel om te gaan met 'inspelen op nieuwe ontwikkelingen'.

4.1 Visie op inspanningsverplichting

Gemeente Venray streeft bij de uitvoering van gladheidsbestrijding naar een inzet die op zijn minst voldoet aan de hiervoor in Nederland gehanteerde richtlijnen of aanbevelingen. De gemeente laat haar gladheidsbeleid daarom aansluiten op door kennisplatform CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek) ontwikkelde richtlijnen waarbij uitgangspunt is dat voor de weggebruiker moet worden gegarandeerd dat de veiligheid, bereikbaarheid en doorstroming in en direct rondom de gemeente Venray ook onder winterse omstandigheden op peil wordt gehouden.

Om aan de gestelde zorgplicht te voldoen, beschikt de aannemer van de gemeente over een goed uitgerust wagenpark met zoutstrooiers en sneeuwruimapparatuur. Tevens is een gladheidsmeldingssysteem aanwezig en is de gemeente geabonneerd op een waarschuwingssysteem van het weerkundig instituut DTN (voorheen MeteoGroup).

De gemeente strooit waar mogelijk preventief, zodat gladheid zo veel mogelijk wordt voorkomen. Dat wil zeggen dat op basis van een zo betrouwbaar mogelijke weersverwachting zout wordt gestrooid, voordat ijsvorming op het wegdek ontstaat. Daarnaast kunnen, 8 á 10 uur voordat de gladheid wordt verwacht, strooiacties worden uitgevoerd door toepassing van de natzoutmethode. Dit geschiedt op basis van een prognose van DTN, waarbij er rekening mee moet worden gehouden dat prognoses kunnen worden bijgesteld. Onder extreme omstandigheden, bijvoorbeeld aanhoudende ijzel of sneeuwval, zal ook curatief gestrooid worden. Dit betekent dat de gemeente, onder extreme omstandigheden, strooit vanaf het ogenblik dat het sneeuwen of ijzelen is begonnen, met als doel de ondergrond begaanbaar te houden (of zo snel mogelijk opnieuw begaanbaar te maken).

4.2 Prioritering strooiroutes

Bij de bepaling van de strooiroutes is uitgangspunt dat voor bewoners binnen de bebouwde kom de afstand tot een gestrooide weg maximaal 500 meter bedraagt. Buiten de bebouwde kom is dat maximaal 1000 meter. Een overzicht van strooiroutes inclusief prioriteitstelling is te vinden in onderstaande tabel 1, die is overgenomen uit het uitvoeringsplan:

Prioriteit		Wat?	Wanneer?
1	Bruggenroute	Bruggen over water- en verkeerswegen. Wordt separaat gestrooid of samen met één van de overige routes.	Indien noodzakelijk
1	Koude route	Route die vaak samen met de 'Bruggenroute' wordt gestrooid. Betreft plaatselijk strooien op locaties waar reeds bij geringe vorst gladheid kan optreden.	Indien noodzakelijk
1a	Sneeuwroute (sneeuw, ijzel, curatief)	Gebiedsontsluitingswegen, wijkontsluitingswegen, dorpsverbindingswegen, hoofd fietsroutes.	Indien noodzakelijk
1b	Centrum Venray (sneeuw, ijzel, curatief)	Bijzonder gebied: winkels, school fietsroutes, posten hulpdiensten.	Indien noodzakelijk

Prioriteit		Wat?	Wanneer?
2	Preventieve strooiroute (1a en 1b maken hier onderdeel vanuit).	Betreft 1a + 1b + erftoegangswegen die vallen binnen de '500/ 1000-meter bepaling'.	Indien noodzakelijk en haalbaar
2	Vrijliggende fietspaden	Vrijliggende fietspaden die standaard worden meegenomen in de preventieve strooiroute.	Indien noodzakelijk en haalbaar
2	Parkeerterreinen	Betaalde parkeerterreinen in het centrum, toegang tot parkeergarage, parkeerterrein ziekenhuis, Wetteling/Raayland en bij het treinstation. Worden standaard meegenomen in de preventieve strooiroute.	Indien noodzakelijk en haalbaar

Tabel 1: overzicht strooiroutes en hun prioritering

Uitgangspunt in de prioritering is dat wegen, inclusief tot deze wegen behorende fietsverbindingen, met de belangrijkste verkeersfuncties (hoofdroute) ook de hoogste prioriteit hebben (centrumgebied kern Venray, stroomwegen, dorpsverbindingswegen, gebiedsontsluitingswegen, wijkontsluitingswegen en de belangrijkste fietspaden). Wegen of verhardingen met een lagere prioriteit die wel in aanmerking komen voor gladheidsbestrijding, worden in de bestrijdingsroute meegenomen als daarvoor tijd en middelen beschikbaar zijn en dit niet leidt tot een tekort aan inzet op de hoofdroute.

Afhankelijk van de weersomstandigheden strooit de gemeente preventief of curatief met een zouthoeveelheid tussen 7 en 20 gram per m². Als criterium wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het uitvoeren van één volledige strooiroute in de hele gemeente bij

een strooihoeveelheid van 14 gram zout(oplossing) per m² binnen drie uur actietijd (strooitijd) gereden kan worden. Een grotere strooihoeveelheid (nodig als omstandigheden daarom vragen) betekent voor enkele machines dat de actietijd oploopt tot iets meer dan vier uur. De benodigde actietijd voor curatieve acties inclusief het ruimen (ploegen) van bijvoorbeeld sneeuw is anders dan bij preventieve acties sterk afhankelijk van de ernst van de situatie (weersomstandigheden) en vooraf lastig te bepalen. Voor de hantering van genoemde actietijden is gekeken naar richtlijnen van het CROW. Met de kanttekening dat deze niet één op één zijn toe te passen op de situatie in Venray omdat het CROW uitgaat van (geadviseerde) actietijden per type weg. In Venray bestrijdt één machine de gladheid op meerdere soorten wegen omdat dit bijdraagt aan een meer effectieve inzet. Om de drie uur actietijd voor de preventieve route mogelijk te maken, is ten opzichte van het winterseizoen 2020-2021 reeds gekeken naar een verdere optimalisatie in de inzet van het huidige beschikbare materieel en personeel. Binnen dit kader past ook het idee voor een nieuwe zoutloods. Momenteel huurt de gemeente hiervoor een terrein aan de Groeneweg te Heide. De voorkeur gaat uit naar een nieuw (modern) eigen terrein inclusief benodigde voorzieningen binnen de kern Venray, vooral om de (kosten)efficiëntie en effectiviteit van de gladheidsbestrijding verder te verbeteren. Verdere uitwerking hiervan vindt plaats via een separaat traject met separate besluitvorming.

Gebiedsontsluitingswegen

Een gebiedsontsluitingsweg is een weg met gelijkvloerse kruisingen, die is bedoeld om landelijk of stedelijk gebied te ontsluiten. De wegvakken hebben hierbij een doorstroomfunctie, terwijl de gelijkvloerse kruispunten uitwisseling van verkeer mogelijk maken met wegen van een lagere orde.

Er is sprake van rijbaanscheiding en een onderbroken kantmarkering. Fietspaden of -routes langs gebiedsontsluitingswegen zijn vrijliggend. Een te noemen voorbeeld zijn de singels (Noordsingel, Oostsingel, Westsingel en Zuidsingel).

Wijkontsluitingswegen

Zijn van een iets lagere orde dan de gebiedsontsluitingsweg. Kenmerk van dit type weg is de aanwezigheid van (fiets)suggestiestroken die onderdeel uitmaken van de rijbaan. Voorbeeld is de rondweg Brukske.

Dorpsverbindingswegen

Hier gaat het om de belangrijkste (hoofd)verbindingen in het buitengebied tussen de kernen (kerkdorpen).

Erftoegangswegen (binnen de bebouwde kom)

Een erftoegangsweg betreft wegen met gemengd langzaam en gemotoriseerd verkeer, zonder rijbaanscheiding. De maximumsnelheid is over het algemeen 30 km per uur. Erftoegangswegen hebben als functie het veilig toegankelijk maken van percelen in verblijfsgebieden. Op erftoegangswegen moeten alle verkeersdeelnemers (voetgangers, fietsers en automobilisten, etc.) veilig van dezelfde rijbaan gebruik kunnen maken, waarbij voetgangers vaak wel een eigen verkeersruimte wordt geboden in de vorm van een trottoir.

4.3 Duurzaamheid: minimaliseren van milieueffecten

De gemeente strooit preventief met natzout. Natzoutstrooiers zorgen ervoor dat niet alleen nauwkeuriger wordt gestrooid, maar tevens dat minder zout nodig is in vergelijking tot de toepassing van 'droog zout'. In de ontwerpfase van nieuwe infrastructuur houdt de gemeente rekening met afmetingen van wegprofielen die geschikt zijn om strooien mogelijk te maken. In de wegberm worden vooral zouttolerante planten toegepast. Gelukkig vindt de zoutbelasting van bermen vooral plaats tijdens het rustseizoen van deze planten (gras, kruidachtige gewassen, struiken en bomen).

4.4 Samenwerking: integrale visie en regionale afstemming

Wintergladheid komt niet alleen in gemeente Venray voor. Als gladheid optreedt, gebeurt dit regionaal of landelijk. De weggebruiker wil van A naar B binnen een gebied, op een veilige en betrouwbare manier en houdt hierbij geen rekening met verschillende wegbeheerders of verschillen in strooimethodiek. Weggebruikers zijn gebaat bij een integrale aanpak van de gladheidsbestrijding in een regio. De diverse regionale wegbeheerders hanteren daarom bij voorkeur dezelfde uitgangspunten voor het uitvoeren van de gladheidsbestrijding. Onder de regionale afstemming valt ook de strategische, gezamenlijke inkoop van zout, waardoor de kans op een tekort aan zout beperkt wordt.

De integrale visie wordt op basis hiervan als volgt gekarakteriseerd:

- de veiligheid van de weggebruikers staat voorop;
- het voorkomen van gladheid;
- gladheidpreventie gaat, waar noodzakelijk, boven curatieve gladheidsbestrijding;
- de zorg voor het (zoveel mogelijk, passend binnen de inspanningsverplichting) normaal functioneren van het openbare leven bij gladheid als gevolg van de weersinvloeden;
- komen tot een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de gladheidsbestrijding op de voor de mobiliteit in de regio belangrijke hoofdroutes.

4.5 Raakvlakken met andere beleidsvelden

- afvalinzameling tijdens gladheid;
- grofvuilroutes staken;
- papierinzameling met vrijwilligers staken;
- wegwerkzaamheden op hoofdwegen tijdens de winterperiode.

5 Communicatie

Voor zowel betrokkenen binnen de eigen organisatie als weggebruikers is het van belang dat informatie over de gladheidsbestrijding tijdig en efficiënt wordt gedeeld. Dit hoofdstuk beschrijft de verstrekking van informatie aan weggebruikers, het informatienetwerk en de afstemming met andere partijen in de regio.

5.1 Informatie aan weggebruikers

Via de lokale media wordt elk jaar aan het begin van het winterseizoen nieuws verspreid over de belangrijkste punten uit het gladheidsbestrijdingsplan. Speciale aandacht wordt geschonken aan eventuele veranderingen ten opzichte van het voorgaande jaar, die van belang zijn voor de weggebruiker. Deze informatie staat ook op het internet, www.venray.nl.

De informatie die verstrekt wordt betreft:

- de strooiroutes en de volgorde van aanpak;
- algemene informatie die van belang is voor de burger;
- de mogelijkheid om vragen te stellen of klachten in te dienen;
- de locaties en het gebruik van zoutkisten.

De middelen die voor de informatieoverdracht worden aangewend, zijn:

- gemeentelijke website;
- gemeentelijke pagina (Peel en Maas weekblad);
- Social media (Facebook);
- de 'mijn-gemeente-app' die door iedereen gebruikt kan worden om meldingen door te geven, via de app komt de melding in het gemeentelijk systeem 'Melddesk' terecht bij de juiste medewerker.

5.2 Informatienetwerk ten behoeve van de uitvoering

Intern dient het communicatietraject ten behoeve van de gladheidsbestrijding op heldere wijze te zijn vastgelegd in een communicatieprocedure. Deze is opgenomen in het uitvoeringsplan. Iedere betrokkene moet weten wat in geval van gladheid van hem of haar wordt verwacht.

Voor de start van het winterseizoen wordt met alle personen die tijdens het strooiseizoen dienst gaan doen, het communicatietraject zorgvuldig doorlopen. Omwille van de duidelijkheid is de gladheidcoördinator van de gemeente een vast aanspreekpunt voor o.a. politie, brandweer en de GGD/ambulancedienst. Hij/zij is functioneel verantwoordelijk voor de organisatie van de uitvoering en het onderhouden van contacten met derden en eigen medewerkers voor de gladheidsbestrijding.

De gladheidcoördinator beslist op welk moment en met hoeveel en welk materieel een strooiactie wordt gestart. Eigen waarnemingen, signaleringen van medewerkers, maar ook relevante opmerkingen van derden worden in het rapport van de coördinator vermeld. Het geheel wordt na

de winterperiode geëvalueerd en kan aanleiding zijn de strooiroute of de wijze van strooien aan te passen.

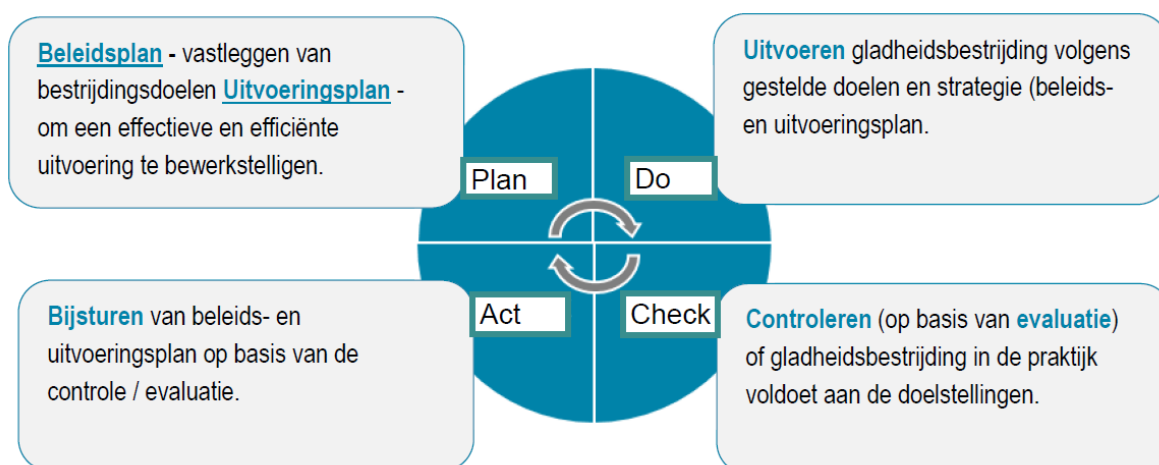
5.3 Afstemming met andere partijen

In het kader van regionale samenwerking vindt voor de start van het winterseizoen afstemming met de regiogemeenten plaats. Voor een aantal routes is uit oogpunt van verkeersveiligheid een goede afstemming met de buurgemeenten noodzakelijk. Ook met de provincie Limburg wordt overleg gepleegd. Alle uitkomsten van overleg worden schriftelijk vastgelegd in het uitvoeringsplan.

6 Evaluatie

De kwaliteitscirkel (Plan, Do, Check Act) van William Demming heeft een duidelijke plaats in de CROW leidraad. In de praktijk blijkt dat de evaluatie vaak gereduceerd is tot het eenmalig evalueren van het afgelopen winterseizoen. Om te leren van ervaringen van de gladheidsbestrijders en de inbreng van weggebruikers via meldingen en klachten, bestaat de mogelijkheid om op ieder gewenst moment verbetering door te voeren.

Dit voorkomt het maken van fouten die eerder zijn gemaakt en richt de prestatie op de doelen van de gladheidsbestrijding zoals die zijn vastgelegd. Met deze cyclus kan de gemeente de prestatie en daarmee de invulling van de zorgplicht voor de preventie en bestrijding van wintergladheid borgen.

Figuur 2: PDCA – het borgen van kwaliteit

7 Samenvatting

Onderstaande tabel bevat een samenvatting van de hoofdpunten uit het totale gladheidsbestrijdingsplan (beleidsplan + uitvoeringsplan):

Uitgangspunten	
Preventie	
1	De gemeente stelt haar gladheidsbestrijdingsbeleid op in met afstemming met wettelijk geldende bepalingen.
2	De gemeente houdt in haar gladheidsbestrijding rekening met de verschillende oorzaken van optredende gladheid en past daar de bestrijdingsmethode op aan.

Uitgangspunten	
3	De gemeente past zoveel mogelijk het systeem van preventieve gladheidsbestrijding toe. Daarvoor worden verschillende instrumenten en informatiebronnen gebruikt om het optreden van gladheid te kunnen voorspellen.
4	De gemeente stelt jaarlijks, voorafgaand aan het winterseizoen, een uitvoeringsplan op dat als intern werkdocument voorziet in het adequaat voorbereiden van de uitvoering van de gladheidsbestrijding.
5	In verband met haar zorgplicht heeft de gemeente eigen gladheidsbestrijdingsmaterieel in eigendom, beheer en onderhoud. Dit wordt op basis van contractuele bepalingen aan de aannemer ter beschikking gesteld.
6	De gemeente maakt gebruik van de gladheid meldsystemen van eigen en andere wegbeheerders om zo tijdig mogelijk gladheidsbestrijdingsacties te kunnen uitvoeren.
7	Voor de start van het gladheidsseizoen heeft gemeente contact met omliggende gemeenten over de hoeveelheid strooizout. In verband met de kans op het optreden van extreme situaties leggen zij een strategische zoutvoorraad aan. Tevens wordt rekening gehouden met inzet van extra personeel en materieel.
8	De gemeente voert jaarlijks vooraf, tijdens en direct na afloop van winterseizoen onderhoud uit aan het materieel en houdt dit gereed voor nieuwe acties. Tijdens het strooiseizoen wordt het materieel met regelmaat onderhouden.
9	De gemeente hanteert in de gladheidsbestrijding een prioriteitstelling op basis van categorisering van het wegennet. Globaal betekent dit dat wegen (inclusief eventueel tot deze wegen behorende fietsverbindingen) met de hoogste verkeersfunctie (de zogenaamde hoofdroutes) ook de grootste prioriteit hebben (dorpsverbindingswegen, gebiedsontsluitingswegen en wijkontsluitingswegen).
10	Hoofdroutes worden gegarandeerd gestrooid. Waar mogelijk pleegt de gemeente aanvullende inzet. Wegen die niet onder de strooiroutes vallen worden niet worden gestrooid.
11	Als norm wordt aangehouden dat inwoners van de bebouwde kom binnen 500 meter op een bestreden weggedeelte moeten kunnen komen. Buiten de bebouwde kom is dat binnen 1000 meter. Sneeuw en gladheid op trottoirs wordt in principe niet bestreden.
12	De gemeente hanteert de plan, <i>do, check, act</i> methode om zo effectief te kunnen bijsturen en het beleids- en uitvoeringsplan waar mogelijk te verbeteren.
Uitvoering	
13	De gemeente strooit volgens de 'natzout' methode.
14	Het seizoen voor gladheid loopt van 1 november tot 1 april. Inclusief opkomst duurt een strooiactie maximaal zes uur. met uitzondering van extreme en/of overmacht situaties.
15	De gemeente huurt personeel en trekkende voertuigen in ten behoeve van de gladheidsbestrijding. De strooiers zijn eigendom van de gemeente.
16	De gemeente zet bij sneeuwval ook sneeuwplougen in. Bij extreme sneeuwval worden alleen de belangrijkste verbindingroutes sneeuwvrij gehouden.
17	De gemeente past een hoeveelheid strooizout toe, die is afgestemd op de aard van de gladheid. In het uitvoeringsplan legt de gemeente jaarlijks de hoeveelheden strooizout vast.
18	De gemeente heeft eigen medewerkers als coördinator gladheidsbestrijding. De coördinatoren zijn door opleiding en training toegerust op hun taak.

Uitgangspunten	
19	Afstemming van uitvoering van gladheidsbestrijding met omliggende gemeenten en provincie om ervoor te zorgen dat de weggebruikers een zoveel mogelijk vergelijkbare beschikbaarheid en begaanbaarheid kunnen verwachten.
Evaluatie	
20	Deelnemers aan de gladheidsbestrijding ontvangen jaarlijks een (eventueel bijgestelde) instructie voorafgaand aan het winterseizoen.
21	De gemeente evalueert jaarlijks, in april, de gladheidsbestrijding. Dit geschiedt zowel op de risicopunten als op de uitvoering van de bestrijdingsacties. Hiervoor wordt een specifieke registratie bijgehouden. De evaluatie wordt jaarlijks in het uitvoeringsplan opgenomen en vormt de basis voor –eventueel- door te voeren aanpassingen in het uitvoeringsplan voor het komende seizoen.
Communicatie	
22	De gemeente communiceert jaarlijks over het uitvoeringsplan van de gladheidsbestrijding.
23	De gemeente onderhoudt ten behoeve van de gladheidsbestrijding een intern en extern informatienetwerk. Doelgroepen zijn o.a. hulpdiensten, openbaar vervoer, buurgemeenten, provincie en weggebruikers. De gladheidcoördinator is hierbij de 'spin in het web'. Uitgangspunten voor de communicatie over de betreffende winterperiode zijn opgenomen in het uitvoeringsplan van dat seizoen.

8 Financiën

De gemeente Venray heeft tot op heden een beperkt budget voor de gladheidsbestrijding waar jaarlijks geld bij moet, zelfs tijdens een relatief warme winterperiode. Dit heeft een aantal oorzaken:

- bezuiniging op budgetten gladheid in 2012 en 2013 (is nadien niet meer gecorrigeerd);
- uitbreiding van het te strooien areaal o.a. de Blakt, de Hulst, de Brabander, Gebiedsontwikkeling Oijen-Wanssum;
- kosten digitalisering strooimaterieel.

De kosten kunnen gesplitst worden in vier delen. Waarvan twee delen vaste kosten betreft voor lopende contracten. Aan de overige twee delen liggen ook contracten ten grondslag maar dit betreft variabele kosten (kosten afhankelijk van de aard van de winterperiode).

Vaste kosten

Ondersteuning:

- het onderhoud van de strooiers
- 24/7 ondersteuning van monteur tijdens het strooiseizoen
- Onderhoud gladheidsmeetpunten
- ondersteuning gladheidsmeetstation door weerkamer.
- telefoon- en elektrakosten gladheidsmeldpunten.

Kosten zijn bepaald door de huidige contracten bij elkaar op te tellen.

Totaal ondersteuning € **36.801,00**

Huur en lease:

Huur zoutloods en opslag strooiers en sneeuwschuiven.

Totaal huur en lease € **43.785,00**

Variabele (weersafhankelijke) kosten

Aannemerskosten:

Alle kosten die binnen het contract direct voor de gladheidsbestrijding uitgegeven worden.

Totaal aannemerskosten € **164.933,70**

Zout:

Alle kosten die worden gemaakt voor het inkopen van zout en zoutoplossing.

Totaal zout € **38.836,66**

Totale jaarkosten

De totale jaarkosten komen op basis hiervan uit op: 36.801,00 + 43.785,00 + 164.933,70 + 38.836,66 = € 284.356,36 excl. btw (prijspeil 2021). **Afgerond € 284.000,--**

Het beschikbare budget voor 2022 betreft **€ 166.000,--** (exclusief ingediende MUIP-aanvraag gladheidsbestrijding kadernota 2022).

Conclusie financiën

De kosten overstijgen elk jaar fors het beschikbare budget. Het is niet wenselijk dat dit tekort ieder jaar opnieuw in deze mate bijgesteld moet worden. Daarom zijn reeds in de kadernota 2022 structurele budgetverhogingen aangevraagd, die in de begroting (separaat) ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.